

چرا هیچ یک از مسئولان کره جنوبی قهرمانی اولسان را تبریک نگفت؟

مهاجری: کره مثل ایران و جاهت بین‌المللی‌اش را فقط از ورزش نمی‌گیرد

بهناز میر مطهریان

Behnaz Mirmotaharian

تیم فوتبال اولسان کره جنوبی، قهرمان فوتبال آسیا شد. بعد از این قهرمانی، شما هیچ پیام تبریکی از سوی مقام‌های بالای ورزشی و غیروزشی خطاب به باشگاه اولسان مشاهده نمی‌کنید. هیچکس هم اولسان را مایه افتخار کشور کره جنوبی نمی‌داند. حالا تصور کنید به جای اولسان، پرسپولیس قهرمان آسیا شده بود. فکر می‌کنید تا کنون چند پیام تبریک از سوی مقام‌های مختلف کشوری، خطاب به باشگاه پرسپولیس روی خروجی رسانه‌ها قرار گرفته بود؟ اگر چنین نمی‌شد و مقام‌ها پیام تبریکی ارسال نمی‌کردند، واکنش پرسپولیسی‌ها به این به اصطلاح بی‌تفاوتی چه بود؟ در حالی که امروز بدون شک هیچ یک از بازیکنان اولسان هم مصاحبه‌ای نمی‌کنند مبنی بر اینکه مسئولان توجهی به آنها نکرده‌اند و پاداش درخور توجهی برای آنها در نظر گرفته نشده است.

این ذهنیت و فرهنگ در هم تنیده که رد پای سیاست و قدرت را در هر حوزه دیگری مثل ورزش پررنگ می‌کند از کجا می‌آید و چرا امروز کشور ما درگیر این تبریک‌ها و افتخار آفرینی‌ها شده است؟

تفاوت استقلال در ادبیات ایران با استانداردهای جهانی

دکتر اصغر مهاجری، استاد دانشگاه و جامعه‌شناس درباره این ابهامات و آنچه امروز جامعه ایران را درگیر خود کرده است به خبرنگار ایران ورزشی می‌گوید: «تمام رفتارهایی که از سوی مسئولان، بعد از قهرمانی یک تیم در ایران مشاهده می‌شود و تفاوت‌های آن با رفتار مسئولان کشوری مثل کره جنوبی به این موضوع برمی‌گردد که مفاهیم و اصطلاحاتی که ما در کشورمان از آن استفاده می‌کنیم با آنچه در استانداردهای جهانی تعریف می‌شود، متفاوت است. مفهوم استقلال در کشور ما همان مفهومی نیست که در استانداردهای جهانی تعریف می‌شود. به

همین دلیل است که فدراسیون‌های ما در بحث استقلال با کنفدراسیون‌های فرامرزی دچار مشکل می‌شوند. این موضوع فقط مختص ورزش نیست. این موضوع درباره نهادهای دیگری مثل دانش هم صادق است. استقلال در ادبیات سیاسی کشور ما با معنای آن در ادبیات استاندارد جهانی متفاوت است. این موضوع نکات ظریفی دارد که باید در ارتباط با کنفدراسیون‌های فرامرزی به آن دقت کنیم و آنها هم در ارتباط با ما باید این تفاوت‌ها را در نظر بگیرند.»

از قدیم، این نهاد قدرت بود که به کاری اعتبار می‌داد

مهاجری توضیح می‌دهد: «اساساً در فرهنگ سیاسی کشورهایی مثل کشور ما، نهادهای سیاسی و قدرت، مرکز تصمیم‌گیری‌ها هستند. قدرت بخشی از اعتبار خود را از ورزش می‌گیرد و خود ورزشی‌ها هم دوست دارند که مسئولان مثل مردم به آنها توجه کنند و به آنها اعتبار بدهند. این نوع نگاه در گذشته هم در کشور ما وجود داشته و همیشه عنوان‌ها را نهاد قدرت به افراد تقدیم می‌کرد. یک فرد ارباب نمی‌شد مگر اینکه نهاد قدرت او را به عنوان ارباب انتخاب کند. یا یک شخص موفق در زمینه تجارت، امین‌التجار نمی‌شد مگر اینکه نهاد مرکزی قدرت این عنوان را برایش انتخاب کند. به این ترتیب این نهاد سیاسی است که به کاری اعتبار و وزن می‌بخشد. به خاطر همین است که ورزشکاران مدال‌های خود را به عالی‌ترین مقام قدرت کشور تقدیم می‌کنند تا اعتبار کسب کنند و نهاد قدرت به آنها توجه کند.»

استفاده متقابل ورزشی‌ها و سیاسیون از قدرت یکدیگر

ارتباط و تمایل به توجه ورزشی‌ها و سیاسیون یک رابطه دو طرفه است. مهاجری با اشاره به این موضوع می‌گوید: «نکته دیگری که در این زمینه اهمیت دارد این است که ما همه چیز را سیاسی می‌کنیم. از جمله ورزش را. ورزشی‌ها هم دوست دارند دست نهاد قدرت روی سرشان کشیده شود و احیاناً اگر در مراسم استقبال از آنها خبری از مقام‌های سیاسی نباشد، گلايه می‌کنند. به همین ترتیب نهاد سیاسی

هم دوست دارد که همه چیز را تحت تأثیر خود قرار دهد. یک مقام سیاسی با خود فکر می‌کند که من فردا قرار است در انتخابات شرکت کنم و نیازمند آرای مردم هستم. آن زمان می‌توانم از قدرت سلبریتی‌های ورزشی استفاده کنم. پس باید تعامل خوبی با آنها داشته باشم. این در واقع یک داد و ستد بین آنهاست که هر دو به آن نیاز دارند. ورزش می‌خواهد توجه مقام‌های سیاسی را جلب کند و پاداش‌های مادی دریافت کند. نهاد سیاست هم به موقع از قدرت ورزشی‌ها به سود خود استفاده می‌کند. در کشور ما همه حوزه‌ها به همین ترتیب سیاسی است اما ورزش بیشتر. به همین خاطر است که نهاد قدرت در فدراسیون‌های ورزشی لانه‌گزینی می‌کند. حتی به صورت حضور یک بازنشسته یا کارمند رسمی در هیأت رئیسه یک فدراسیون یا باشگاه. به خاطر همین است که یک باشگاه هم که به ظاهر خصوصی است، در واقع در پس خود نهاد قدرت را دارد و این روابط به شدت به هم تنیده‌اند.»

کشور ما و جاهت بین‌المللی‌اش را فقط از ورزش می‌گیرد

شادی و موفقیت که معمولاً برای کشور ما از طریق ورزش بیشتر از حوزه‌های دیگر تأمین شده است، نکته دیگری است که دکتر مهاجری در این بحث به آن اشاره می‌کند: «ما در حوزه‌هایی مثل اقتصاد و سیاست، کامیابی‌های کمتری داریم و بهانه‌های شادی و تبریک گفتن را در حوزه‌های ورزشی بیشتر پیدا می‌کنیم و به همین خاطر از آن استقبال می‌کنیم. به عنوان مثال در بحث صادرات، باید به اندازه‌ای تولیدات خوبی داشته باشیم که باعث موفقیت شود. ما اما از موفقیت در حوزه‌های دیگر بی‌بهره‌ایم. در حوزه واکسن اگر ما اولین کشوری بودیم که مورد تأیید سازمان بهداشت جهانی قرار می‌گرفت، قطعاً سیل تبریکات در آن حوزه سرازیر می‌شد. جای تبریکات کشور ما در عرصه‌های منطقه‌ای و فرمانطقه‌ای بسیار کم است. اگر می‌بینیم که قهرمانی تیم فوتبال اولسان در آسیا با تبریک مقام‌های کشور کره جنوبی همراه نشده به خاطر این است که این کشور در فرآیند تولید و بازتولید در حوزه‌های دیگر، و جاهت بین‌المللی کسب کرده و این و جاهت را فقط از ورزش کسب نمی‌کند. ما اما بیشتر این و جاهت را از

ورزش کسب می‌کنیم. به عنوان مثال چند سال پیش که من سفری به مصر داشتم، مردم این کشور ما را به نام هموطن علی دابی می‌شناختند.»

راه حل این مشکل چیست؟

این جامعه‌شناس می‌گوید: «کسب و جاهت بین‌المللی در حوزه‌های مختلف رخ می‌دهد. در حوزه دانش، اقتصاد، هنرهای هفتگانه. عرض‌اندام ما اما در هنرهای هفتگانه هم نسبت به گذشته کم شده است. ضمن اینکه مسئولان معمولاً کسب موفقیت‌های هنری را با احتیاط تبریک می‌گویند اما حوزه ورزش تبریک‌ها دردسری ندارد و مجموعه این عوامل دست به دست هم می‌دهد تا چنین شرایطی را ایجاد کند.»

چطور به معنی استاندارد استقلال در ورزش برسیم؟

دکتر مهاجری تنها راه حل مشکل پیوستگی سیاست و ورزش در کشور ما را کسب و جاهت بین‌المللی در سایر حوزه‌ها می‌داند و درباره این موضوع به خبرنگار ایران ورزشی می‌گوید: «اگر بخواهیم ورزش ما به استقلال در معنای استاندارد جهانی خود برسد، به و جاهت بین‌المللی در حوزه‌های دیگر نیاز داریم. در حوزه‌هایی مثل هنرهای هفتگانه، تجارت بین‌الملل، اقتصاد، حقوق، دانش و بسیاری حوزه‌ها که می‌توانیم برای کسب و جاهت بین‌المللی در آن تلاش کنیم.»

او تأکید می‌کند: «وقتی در ایران هستیم و درگیر تحریم‌ها، باید تلاش را بر این بگذاریم که در حوزه‌های تولید و بازتولید در همه عرصه‌ها و جاهت‌ها و توانمندی بین‌المللی بیشتری داشته باشیم. متأسفانه برخی از دوستان تحلیل‌های نادرستی در بحث تحریم دارند اما در دوران تحریم در زمینه اقتصاد باید به این نکته توجه داشت که فقط تولید مهم نیست. بلکه داشتن روابط بین‌المللی هم مهم است و ما باید بتوانیم روابطی را پایه‌گذاری کنیم که به فروش و عرضه تولیدات ما بینجامد و تحسین برانگیز باشیم. نه اینکه همه مقام‌ها برای تحسین به ورزش هجوم بیاورند و در پی همین موضوع شائبه‌هایی هم درباره پرسپولیس بودن برخی مقام‌ها مطرح شود.»